

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

דעם רבינ'ס משלים

בן המלך שחטא

אותו לילך אצלי. וכן היה, שבא הבן מלך כמה פעמים, ורצה לילך לפייס את אביו, ולא הניחו השר כי כן צוה עליו המלך. וכן היה כמה פעמים.

אחר-כך ראה השר הנ"ל גדל הכסופים והגעגועים וההשתוקקות נמרץ שיש להבן מלך אל אביו, ושיש לו יסורים גדולים מאד מאד בלי שעור מזה, מה שאינו יכול לבוא לפני אביו אפלו לפייסו. והיה להשר הנ"ל רחמנות גדול עליו, אך הוא אינו רשאי להניחו לבא לפני המלך. ונתישב השר מאחר שהוא מתגעגע כל-כך אל אביו, מסתמא יש להמלך גם-כן יסורים גדולים שאין הבן יכול לבוא לפניו. כי פפי גדל כח החשק של החושק, כן הוא מעורר חשק גדול בהנחשק (נ"א: כן גם כן הוא גדול כח הנחשק). והיה לו רחמנות גדול עליהם. וגם היו לו [הינו להשר הנ"ל] יסורים גדולים מזה, כי אמר בדעתו: כי הלא אני הוא הגורם לזה, כי אני הוא המסך המבדיל ביניהם ואני גורם יסורים להמלך ולהבן מלך.

(המשך בעז"ה בשבוע הבא)

רבנו ז"ל אמר לר יודל שסגלה לגדלות שיתפלל על צרת חברו. ושאל אותו רבי יודל, אדרבה לכאורה מזה יתוסף לי גדלות, שאני מתפלל בעד חברי מסתמא אני חשוב יותר מחברי.

השיב לו רבנו ז"ל בדרך משל,

למלך שפעס על בנו והרחיק אותו ממנו. אחר-כך הלך הבן ופייס את אביו וחזר וקרבו. אחר איזה זמן חזר וחטא הבן לפני אביו, וחזר המלך וגרשו מפניו, וחזר הבן ופייסו עוד הפעם. וכן היה כמה פעמים, שהבן מלך כשחטא לפני המלך גרשו מפניו, וכשפייסו חזר המלך וקרבו. פעם אחת חזר וחטא הבן מלך לפני אביו, וכעס המלך עליו מאד מאד. ונתישב המלך מה יהיה התכלית שאני אגרשו, ואחר-כך כשילך הפעס ממני אזי יבוא ויפייס אותי עוד. איני רוצה בכך, רק אני רוצה לגרשו בתחבולה כזו שלא יוכל עוד לבוא לפני לפייס אותי. מה עשה המלך, העמיד שר אחד מהשרים שלו בינו ובין הבן מלך, וצוה להשר כשיבוא הבן מלך לילך אצלי לרצות ולפייס אותי, אזי לא תנח

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה ט' - מחכם ותם (2)

מקדם לשון לטיין והפכת וללמד חכמות פילוסופיא.

והוא מחמת הבנתו למד גם זאת בזמן מעט, ברבע שנה ונעשה דאקטיר גדול ופילוסוף וחכם בכל החכמות.

אחר־כך התחיל העולם להיות בעיניו כלא, כי מחמת חכמתו שהיה אמן גדול כזה וחכם ודאקטיר כזה, היה כל אחד מבני העולם בעיניו כלא. וישב עצמו לעשות לו תכלית ולשא אשה, ואמר בדעתו: אם אשא אשה בכאן, מי ידע מה שנעשה ממני? אלו ואשוב לביתי למען יראו מה שנהיה ממני, שהייתי נער קטן, ועכשו באתי לגדלה כזו!

והלך ונסע לביתו, והיה לו יסורין גדולים בדרך, כי מחמת חכמתו לא היה לו עם מי לדבר, ולא היה מוצא אכסניא כרצונו, והיה לו יסורים הרבה.

והנה נשליך פעת את מעשה החכם, ונתחיל לספר במעשה התם:

התם הנ"ל למד מלאכת רצענות, ומחמת שהיה תם, למד הרבה עד שקבל, ולא היה בקי בהאמנות בשלמות. ונשא אשה, והיה מתפרנס מן המלאכה,

וישב עצמו: פעת ראוי להביט על התכלית. והתחיל לחשב עם פילוסופיא שלו מה לעשות, ויישר בעיניו ללמד מלאכת צורף (בזהב), שהיא מלאכה גדולה ונאה, ויש בה חכמה, וגם היא מלאכה עשירה.

והוא היה ברהבנה ופילוסוף, ולא הצרך ללמד המלאכה כמה שנים, רק ברבע שנה קבל את האמנות ונעשה אמן גדול מאד, והיה בקי במלאכה יותר מן האמן שלמדו.

אחר־כך ישב עצמו: אף־על־פי שיש בידי מלאכה כזו, אף־על־פי־כן אין די לי בזה. היום חשוב זאת, פן בזמן אחר יחשב דבר אחר.

והלך והעמיד עצמו אצל שטיין־שניידער, ומחמת הבנה שלו, קבל אמנות הזאת גם־כן בזמן מעט, ברבע שנה.

אחר־כך ישב עצמו עם הפילוסופיא שלו: גם שיש בידי שתי האמנות, מי יודע פן לא יחשבו שניהם; טוב לי ללמד אמנות, שהיא חשובה לעולם.

וחקר בהבנה ופילוסופיא שלו ללמד דאקטיריי, שהוא דבר הצריך וחשוב תמיד. ודרך למוד דאקטיריי - שצריכין ללמוד

וּמַחְמַת שְׁהִיָּה תָם, וְלֹא הָיָה בְּקִי בַּהַמְלָאכָה
כְּלִיכָּךְ עַל פֶּן הָיָה פְּרֻנְסָתוֹ בְּדַחַק גָּדוֹל
וּבְצַמְצוּם, וְלֹא הָיָה לוֹ פְּנָאֵי אֶפְלוֹ לְאָכַל כִּי
הָיָה צְרִיךְ תָּמִיד לַעֲסֹק בַּמְלָאכָה מַחְמַת שְׁלֹא
הָיָה יָכוֹל הָאֲמָנוֹת בְּשִׁלְמוֹת, רַק בְּשַׁעַת
הַמְלָאכָה, בְּשַׁעַת שְׁהִיָּה נֹקֵב בַּמְרֻצֵּעַ וְהָיָה
מִכְנִיס וּמוֹצִיא הַחוּט הָעֵב שֶׁל הַתְּפִירָה כְּדֶרֶךְ
הַרְצָעָנִים, אִזְּ הָיָה נוֹשֵׁף חֲתִיכַת לָחֶם וְאוֹכֵל.

וּמִנְהִיגוֹ הָיָה, שְׁהִיָּה תָּמִיד בְּשִׁמְחָה גְּדוֹלָה
מְאֹד, וְהָיָה רַק מְלֵא שִׁמְחָה תָּמִיד. וְהָיוּ לוֹ כָּל
הַמְּאָכְלִים וְכָל הַמְּשַׁקָּאוֹת וְכָל הַמְּלַבּוּשִׁים.
וְהָיָה אוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ: אִשְׁתִּי, תֵּן לִי לְאָכַל!
וְהָיְתָה נוֹתֶנֶת לוֹ חֲתִיכַת לָחֶם וְאוֹכֵל.

אַחֲרֵיכֶן הָיָה אוֹמֵר: תֵּן לִי הָרֻטֵב עִם
קֶטְנִית! וְהָיְתָה חוֹתֶכֶת לוֹ עוֹד חֲתִיכַת לָחֶם
וְאוֹכֵל. וְהָיָה מְשַׁבַּח וְאוֹמֵר: כִּמָּה יָפֵה וְטוֹב
מְאֹד הָרֻטֵב הַזֶּה!

וְכֵן הָיָה מְצוּנָה לַתֵּן לוֹ הַבָּשָׂר וְשֶׁאֵר מְאָכְלִים
טוֹבִים כִּיּוֹצֵא בָּזָה, וּבְעֵד כָּל מְאָכֵל וּמְאָכֵל
הָיְתָה נוֹתֶנֶת לוֹ חֲתִיכַת לָחֶם, וְהוּא הָיָה
מִתְעַנֵּג מְאֹד מְזָה וְשַׁבַּח מְאֹד אֶת אוֹתוֹ
הַמְּאָכֵל, כִּמָּה הוּא מְתַקֵּן וְטוֹב, כִּי אֵלּוֹ הָיָה
אוֹכֵל אוֹתוֹ הַמְּאָכֵל מִמֶּשֶׁ.

וּבְאֵמַת הָיָה מְרַגֵּשׁ בְּאֲכִילָתוֹ הַלָּחֶם טַעַם
כָּל מְאָכֵל וּמְאָכֵל שְׁהִיָּה רוֹצֵה מַחְמַת
תָּמִימוֹתוֹ וְשִׁמְחָתוֹ הַגְּדוֹלָה.

וְכֵן הָיָה מְצוּנָה: אִשְׁתִּי, תֵּן לִי שְׂכָר לְשִׁתוֹת!
וְנִתְּנָה לוֹ מַיִם. וְהָיָה מְשַׁבַּח כִּמָּה יָפֵה הַשְּׂכָר
הַזֶּה. תֵּן לִי דִבְשׁ! וְנִתְּנָה לוֹ מַיִם, וְהָיָה מְשַׁבַּח
גַּם־כֵּן כִּנְ"ל. תֵּן לִי יַיִן וְכוּ' כִּיּוֹצֵא בָּזָה! וְנִתְּנָה
לוֹ מַיִם, וְהָיָה מִתְעַנֵּג וּמְשַׁבַּח אוֹתוֹ הַמְּשַׁקָּה
כִּי אֵלּוֹ הוּא שׁוֹתֵה אוֹתָהּ מִמֶּשֶׁ.

וְכֵן בְּמַלְבוּשִׁים הָיָה לָהֶם בְּשִׁתְפוֹת, לוֹ
וּלְאִשְׁתּוֹ פֶּעֶלֶץ אֶחָד. וְהָיָה אוֹמֵר: אִשְׁתִּי, תֵּן
לִי הַפֶּעֶלֶץ! כִּשְׁהִיָּה צְרִיךְ לְלַבֵּשׁ פֶּעֶלֶץ, כְּגוֹן
לֵילָךְ לְשׁוּק. וְהָיְתָה נוֹתֶנֶת לוֹ.

כִּשְׁהִיָּה צְרִיךְ לְלַבֵּשׁ טוֹלִיפ לֵילָךְ בֵּין אֲנָשִׁים,
הָיָה אוֹמֵר: אִשְׁתִּי, תֵּן לִי הַטוֹלִיפ! וְהָיְתָה
נוֹתֶנֶת לוֹ הַפֶּעֶלֶץ, וְהָיָה מִתְעַנֵּג מִמֶּנּוּ, וְהָיָה
מְשַׁבַּח: כִּמָּה יָפֵה הַטוֹלִיפ הַזֶּה!

כִּשְׁהִיָּה צְרִיךְ לְקַאפְטִין, כְּגוֹן לֵילָךְ לְבֵית־
הַכְּנֶסֶת, הָיָה מְצוּנָה וְאוֹמֵר: אִשְׁתִּי, תֵּן לִי
הַקַּאפְטִין! וְהָיְתָה נוֹתֶנֶת לוֹ הַפֶּעֶלֶץ, וְהָיָה
מְשַׁבַּח וְאוֹמֵר: כִּמָּה יָפֵה וְנָאָה הַקַּאפְטִין הַזֶּה!
וְכֵן כִּשְׁהִיָּה צְרִיךְ לְלַבֵּשׁ יוֹפָא, הָיְתָה נוֹתֶנֶת
לוֹ גַּם־כֵּן הַפֶּעֶלֶץ, וְהָיָה מְשַׁבַּח וּמִתְעַנֵּג גַּם־כֵּן:
כִּמָּה יָפֵה וְנָאָה הַיּוֹפָא הַזֶּה, כִּנְ"ל, וְכֵן
בְּכִיּוֹצֵא בָּזָה. וְהָיָה רַק מְלֵא שִׁמְחָה וְחִדּוּהַ

תָּמִיד.

שאלות לחידודא

כחן 38אך:

מעשה ט' מהכם ותם (2)

- שתי התשובות נכונות.
- 1. איזה מנהג היה לתם?
 - שהיה בעצבות
 - שהיה לפעמים בשמחה.
 - שהיה תמיד בשמחה.
- 2. מה היה אומר התם לאשתו כשביקש ממנה בשר וקיבל לחם?
 - התרעם עליה על כך, שהיא מביאה לו לחם.
 - שתק וקיבל יסורים באהבה.
 - שיבח מאוד את הלחם, כמה הוא טוב.
- 3. מה אתה לומד מהסיפור בינתיים?
 - ששואה להיות חכם.
 - ששואה להיות תם.
 - _____
- 4. האם למדת את המעשה השבוע?
 - כן
 - לא
 - חלק

- א. איזה מלאכה למד החכם בתחילה?
 - שטיין שניידר (יהלומן).
 - דאקטירי (רפואה).
 - צורף בזהב.
- ב. בכמה זמן למד החכם את המלאכה?
 - בחצי שנה.
 - בשנה אחת.
 - ברבע שנה.
- ג. מה קרה לחכם אחרי שנעשה דוקטור ופילוסוף?
 - כיבד את כל מי שהיה חכם גדול כמהו.
 - העולם התחיל להיות בעיניו כלא.
 - רצה ללמוד מלאכה נוספת.
- ד. למה החכם חזר לעירו כדי לישא אשה?
 - כי בעירו ימצא אשה יראת שמים.
 - כי לא מצא את בת זוגו במקומו.
 - למען יראו מה שנהיה ממנו.
- ה. למה היה פרנסתו של התם בדוחק גדול?
 - כי היה מתעצל בעבודתו.
 - כי לא היה בקי במלאכת רצענות.

והיה רק מלא שמחה וחדוה תמיד

בעומק המעשה

התם: לא היה _____ . ולא היה _____ . שלא היה _____ .
 התם: היה _____ . והיו לו _____ . והיה רק _____ .

תשובות על מעשה ט' מהכם ותם (1)

על מי נאמר "פשוט"? על התם
 על מי נאמר "משוטט"? על החכם
 באיזה מדינות היה החכם? פולין (ווארשא), לאגורנא, איטליה, ספרד (שפאניא)

דעם רבינ'ס
אעשיות

למען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך